

1ο Κριτήριο Τράπεζας Θεμάτων: 28192
Θεματική Ενότητα: Από τον 20^ο στον 21^ο αιώνα

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ζοζέ Μποβέ, ο «πράσινος» Γαλάτης

A1.α.

Το χωρικό πλαίσιο είναι το μέρος στο οποίο δόθηκε η συνέντευξη στον δημοσιογράφο Γιώργο Αρχιμανδρίτη και δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «ΒΗMagazine». Ο χρόνος τοποθετείται πριν τις 6.6.2011 (ημερομηνία δημοσίευσης του άρθρου). Ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε είναι για να επισημάνει τους κινδύνους που απειλούν το περιβάλλον από την αλόγιστη σπατάλη των φυσικών πόρων, σύμφωνα με τον Γάλλο ακτιβιστή και ευρωβουλευτή Ζοζέ Μποβέ.

A1.β.

Στη συνέντευξη αυτή, ο Γάλλος ακτιβιστής και ευρωβουλευτής Ζοζέ Μποβέ υποστηρίζει ότι η κρίση που βιώνει ο κόσμος σήμερα είναι κρίση στην κοινωνία, στην οικονομία και το περιβάλλον. Επομένως, χρειάζεται να μεταβληθεί το πρότυπο ανάπτυξης. Με τα μεταλλαγμένα προϊόντα στις χώρες του Τρίτου Κόσμου δεν θα αντιμετωπιστεί η πείνα, αλλά θα καταπολεμηθεί με την καλλιέργεια ντόπιων αγροτικών προϊόντων, που θα δώσουν τροφή στον πληθυσμό, ενώ θα αποφευχθεί η σπατάλη ενέργειας λόγω των πολυέξοδων μεταφορικών. (74 λέξεις)

A2.α.

Η κρίση είναι **απόρροια = αποτέλεσμα** συνόλου πραγμάτων. Σήμερα βρισκόμαστε σε κρίση κοινωνική, οικονομική και οικολογική. Η κοινωνική κρίση δεν θα ξεπεραστεί, αν δεν ξεπεραστεί η οικολογική κρίση. Πρέπει, λοιπόν, να σκεφτούμε την αλλαγή της οικονομίας, **των πρακτικών = μεθόδων** παραγωγής και κατανάλωσης, γιατί βρισκόμαστε σε έναν κόσμο **πεπερασμένο = όχι άπειρο** και τα όρια του πλανήτη, αν προσθέσει κανείς και τους περιβαλλοντικούς κινδύνους όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου, μας **υποδεικνύουν = φανερώνουν** την ανάγκη αλλαγής μοντέλου. Και αυτό, επίσης, είναι κάτι που βρίσκεται σε εξέλιξη. Καταλαβαίνουμε όλο και καλύτερα ότι πρέπει να **ανακατανεύμε=**

ξαναμοιράσουμε διαφορετικά τον πλούτο, να παράγουμε και να καταναλώνουμε διαφορετικά.

A2.β.

1. Την κοινωνική κρίση δεν θα την ξεπεράσουμε αν δεν ξεπεράσουμε την οικολογική κρίση.

2. Αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος **για να καλύψουμε τις ανάγκες των ανθρώπων, αλλά και για να καταπολεμήσουμε την ενεργειακή σπατάλη** από τη μεταφορά των προϊόντων από τη μία ήπειρο στην άλλη με πλοίο ή αεροπλάνο.

- Με την παθητική σύνταξη τονίζεται το γεγονός, το αποτέλεσμα της ενέργειας. Ο λόγος γίνεται συνθετότερος, πιο επίσημος και απρόσωπος και προσδίδεται ποικιλία στην πλοκή των νοημάτων.
- Με την ενεργητική σύνταξη τονίζεται το υποκείμενο της ενέργειας που δηλώνει το ρήμα, δίνεται προφορικότητα και ζωντάνια, ο λόγος γίνεται πιο απλός και πιο εύστοχος επικοινωνιακά.

ΘΕΜΑ Α3 (Μονάδες 25)

Απάντηση

Τίτλος: Οικολογική συνείδηση για βιώσιμο πλανήτη

Πράγματι η «κοινωνική κρίση δεν θα ξεπεραστεί, αν δεν ξεπεραστεί η οικολογική κρίση».

Γιατί, ο υπερκαταναλωτισμός και η μανιώδης παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων εξαντλούν τους φυσικούς πόρους και δοκιμάζουν τις αντοχές του περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την επιβάρυνση του πλανήτη. Εξάλλου, τα τεράστια οικονομικά συμφέροντα βλέπουν ως μέσο πλουτισμού κάθε νέα επιστημονική ανακάλυψη και αδιαφορούν για τις συνέπειες που θα έχει στο περιβάλλον.

Άλλωστε η περιβαλλοντική υποβάθμιση πλήττει την υγεία των κατοίκων σε όλες τις χώρες, είτε έχουν μεγάλη βιομηχανική παραγωγή είτε όχι, δηλαδή υπάρχει ζήτημα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παντού. Όμως, σε κάποιες περιοχές της Γης λόγω της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, η κλιματική αλλαγή γίνεται ακόμη πιο φανερή, υποβαθμίζεται η ποιότητα ζωής των κατοίκων και η κοινωνική ανισότητα δυναμώνει ακόμη περισσότερο.

Βεβαίως, υπάρχουν τρόποι ανάσχεσης της περιβαλλοντικής καταστροφής. Αρχικά, να προβληθούν και να ενισχυθούν οι μικροί παραγωγοί που σέβονται το

περιβάλλον, ώστε σταδιακά να πληγούν τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Αυτό θα επιτευχθεί με την ανάδειξη των τοπικών ποιοτικών πρώτων υλών, την επικεντρωμένη γεωργική παραγωγή και τον σεβασμό προς τον παραγωγό και τον καταναλωτή.

Η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει τα μέγιστα με την προώθηση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον. Τα κράτη χρειάζεται να προχωρήσουν σε συμφωνίες περιορισμού της βιομηχανικής ρύπανσης και σωστής διαχείρισης των φυσικών πόρων. Οι πολίτες να παρακινηθούν, ώστε να αναλάβουν βήματα διαμαρτυρίας σε όλους τους αρμόδιους φορείς, προτού η κατάσταση να μην μπορεί να ανακάμψει.

Συμπερασματικά, κοινωνική και οικολογική κρίση είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Δεν νοείται βελτίωση της μιας αν δεν βελτιωθεί και η άλλη. (251 λέξεις)

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΚΩΤΣΙΟΣ (1932 –)

Τα παιδιά του οικοτροφείου (απόσπασμα)

ΘΕΜΑ Β1 (Μονάδες 15)

Απάντηση

Ο αφηγητής καταγράφει αναμνήσεις του όταν φεύγει από το χωριό του για την κωμόπολη, για να φοιτήσει στο Γυμνάσιο. Παρουσιάζεται η έκπληξη του παιδιού με τα παράξενα δένδρα που βλέπει κι έτσι συνειρμικά επιστρέφει με τη μνήμη του στο χωριό του. Συνηθισμένη διαδικασία στον τόπο του ήταν το μαγείρεμα στο σπίτι για όλα τα νοικοκυριά με φροντίδα. Οι κάτοικοι του χωριού αξιοποιούσαν ό,τι υλικό είχαν στη διάθεσή τους για να καλύπτουν τις ανάγκες τους Έδειχναν σεβασμό στα προϊόντα της τοπικής παραγωγής και ήταν περήφανοι γι' αυτά. (86 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β2 (Μονάδες 10)

Απάντηση

- **Προσωποποίηση:** τις πίτες που παρήλαυναν στο τραπέζι, λογής λογής. Η προσωποποίηση χαρίζει ζωντάνια και κίνηση σε άψυχα αντικείμενα, ενώ ο λόγος γίνεται ζωντανός και παραστατικός.
- **Ασύνδετο σχήμα:** Τυρόπιτες, γαλατόπιτες, κολοκυθόπιτες. Το ασύνδετο σχήμα καθιστά τον λόγο απλό, κοφτό και γοργό, ενώ δίνει έμφαση στα διαφορετικά είδη της πίτας που παρασκεύαζαν στο χωριό του αφηγητή.
- **Παρομοίωση:** Λες και κατασκεύαζαν γλυπτά, λες και ζωγράφιζαν πίνακες. Προσδίδει στον λόγο, ζωντάνια και εκφραστικότητα. Μέσα από τον

Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος

παραλληλισμό της μαγειρικής με την τέχνη, ο αφηγητής θέλει να δείξει την αγάπη των ανθρώπων για τα φυσικά προϊόντα.

ΘΕΜΑ Β3 (Μονάδες 25)**Απάντηση**

Πολλά στοιχεία των αναμνήσεών του αφηγητή αναδεικνύουν την αρμονική σχέση των κατοίκων του χωριού με τη φύση. Αρχικά, αξιοποιούσαν ό,τι παρήγαγε ο τόπος τους για να καλύπτουν τις ανάγκες τους, χρησιμοποιούσαν το πουρνάρι ως τροφή ζώων και καύσιμη ύλη, το γάλα για την παρασκευή εκλεκτού βουτύρου («Τροφή για τα γίδια... συνέχεια»). Με απλά υλικά δημιουργούσαν καταπληκτικά αποτελέσματα, όπως τις πίτες («έψηναν συχνά... και ζωγράφιζαν πίνακες»). Ήταν συνηθισμένη διαδικασία το μαγείρεμα στο σπίτι για όλα τα νοικοκυριά, με έμπνευση και φροντίδα. Παρήγαγαν δικά τους προϊόντα με απλά μέσα και προσωπική εργασία, όπως το βούτυρο («παρέδωσε με ευλάβεια... κάτι κάνουν»).

Κατά τη γνώμη μου, οι συνέπειες της απομάκρυνσης των ανθρώπων της εποχής μας, ακόμη και στην επαρχία, από αυτόν τον τρόπο ζωής είναι δυσάρεστες. Η μείωση του αγροτικού πληθυσμού έχει ως αποτέλεσμα τη σταδιακή ερήμωση αυτών των περιοχών. Έτσι, η κάποτε ακμάζουσα αγροτική παραγωγή γνωρίζει πλέον κάμψη. Συγχρόνως, οι διαπροσωπικές σχέσεις περνούν μεγάλη κρίση. (153 λέξεις)